

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΕΝΗΛΙΚΩΝ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΔΙΑΡΚΟΥΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΕΝΗΛΙΚΩΝ

Εθνικά Συστήματα Προσόντων & Πλαίσια Δια Βίου Εκπαίδευσης.

Δρ Αρβανίτη Ευγενία

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΠΕΑΕΚ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ
ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Η ΠΑΙΔΕΙΑ ΣΤΗΝ ΚΟΡΥΦΗ
Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Εκπαίδευσης και Αρχικής
Επαγγελματικής Κατάρτισης

Το παρόν υλικό παράχθηκε στο πλαίσιο του Έργου «Κέντρα Εκπαίδευσης Ενηλίκων II», το οποίο εντάσσεται στο Ε.Π.Ε.Α.Ε.Κ. II του ΥΠ.Ε.Π.Θ., Μέτρο 1.1. Ενέργεια 1.1.2.Β. και συγχρηματοδοτείται κατά 75% από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Κ.Τ) και κατά 25% από το Ελληνικό Δημόσιο.

Εισαγωγή

Η παγκόσμια εκπαιδευτική κοινότητα προσανατολίζεται στη δημιουργία νομικού πλαισίου αναγνώρισης και πιστοποίησης των προγραμμάτων της Εκπαίδευσης Ενηλίκων (Learning and Training for Work in the Knowledge Society: http://www.logos-net.net/ilo/150_base/en/report/rep_toc.htm). Είναι μια κίνηση που αντικατοπτρίζει την ανάγκη των κοινωνιών, των επιχειρήσεων και των ατόμων για την ανάπτυξη συστημάτων και πλαισίων που θα αξιολογούν, θα αναγνωρίζουν και θα πιστοποιούν ικανότητες και δεξιότητες. Ωστόσο αυτή η προσπάθεια είναι σε συνεχή εξέλιξη και διαμόρφωση σύμφωνα με τα στοιχεία του Διεθνούς Οργανισμού Εργασίας (http://www.logos-net.net/ilo/150_base/en/quest/qr_16a_1.htm)

Οι νέες εξελίξεις, όπως οι εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις για τη Βια Βίου Μάθηση, οι αλλαγές στα συστήματα κατάρτισης, ο πολλαπλασιασμός των φορέων κατάρτισης, η ανάγκη πιστοποίησης της μάθησης που αποκτιέται στους εργασιακούς χώρους, καθώς και η ευελιξία και η κινητικότητα του εργασιακού δυναμικού και των διεθνών αγορών, η αύξηση της παραγωγικότητας και της ανταγωνιστικότητας, έχουν δημιουργήσει μια έντονη δημόσια συζήτηση για τη διαμόρφωση σύγχρονων και ολοκληρωμένων πλαισίων πιστοποίησης ικανοτήτων.

Τα πλαίσια ικανοτήτων αποτελούνται από τρία βασικά στοιχεία.

α) Κατάλληλες, μεταφερόμενες και σύγχρονες προδιαγραφές ικανοτήτων¹. Αυτές θα πρέπει να ανταποκρίνονται στις εξελίξεις της αγοράς, θα συναποφασίζονται από τους κοινωνικούς εταίρους και θα αντανakλούν τις δεξιότητες καθώς και τα τεχνικά και ακαδημαϊκά προσόντα που απαιτούνται από τους διάφορους οικονομικούς και δημόσιους οργανισμούς.

β) Ένα αξιόπιστο σύστημα αξιολόγησης δεξιοτήτων και ικανοτήτων που αποκτήθηκαν μέσα από επίσημες και ανεπίσημες μορφές εκπαίδευσης, αλλά και από την εμπειρία.

γ) Ένα σύστημα πιστοποίησης δεξιοτήτων, οι οποίες θα μεταφέρονται και θα αναγνωρίζονται από όλους τους επιχειρηματικούς, κοινωνικούς και εκπαιδευτικούς φορείς, και τους επαγγελματικούς οργανισμούς. Η ολοένα και αυξανόμενη απόκτηση δεξιοτήτων μέσα από μη επίσημες μορφές εκπαίδευσης και η ανάγκη πιστοποίησή τους αποτελεί μια σύγχρονη πρόκληση. Είναι γενικά παραδεκτό ότι η αναγνώριση και πιστοποίηση της προηγούμενης γνώσης είναι σημαντική στην περαιτέρω εξέλιξη των εργαζομένων.

---

¹ Οι προδιαγραφές αυτές (Competency standards) βασίζονται σε ερευνητικά δεδομένα σε σχέση με την αγορά και τις ανάγκες των διαφόρων κοινωνικών εταίρων. Αποτελούν έτσι την εγγύηση ποιότητας και καταλληλότητας των προγραμμάτων κατάρτισης ενισχύοντας την επαγγελματική ικανότητα και την ευελιξία των εργαζομένων.

Θεσμικά Πλαίσια

Η ανάγκη ανάπτυξης ενός ολοκληρωμένου πλαισίου αξιολόγησης, αναγνώρισης και πιστοποίησης ικανοτήτων είναι ορατή σε πολλές χώρες και οικονομίες. Μέχρι τώρα έχουν αναπτυχθεί διαφορετικά μοντέλα ανάλογα με τις ιδιαίτερες συνθήκες που επικρατούν σε κάθε χώρα. Ορισμένα μοντέλα έχουν δημιουργηθεί μετά από κυβερνητικές πρωτοβουλίες και με τη συνεργασία των κοινωνικών εταίρων και των ιδιωτικών φορέων. Υπάρχουν επίσης και πλαίσια ικανοτήτων που αναπτύχθηκαν έπειτα από συμφωνία μεταξύ των εργατικών συνδικάτων και των εταιριών. Τέλος οι νέοι περιφερειακοί συσχετισμοί όπως οι διεθνείς οργανισμοί οικονομικής ανάπτυξης της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της Λατινικής Αμερικής, της Βόρειας Αμερικής και της νοτιοανατολικής Ασίας: ([European Union](http://europa.eu.int/) (<http://europa.eu.int/>), [MERCOSUR](http://www.sice.oas.org/trade/mrcsr/mrcsrtoec.asp) (<http://www.sice.oas.org/trade/mrcsr/mrcsrtoec.asp>), [NAFTA](http://www.nafta-sec-alena.org/DefaultSite/index.html) (<http://www.nafta-sec-alena.org/DefaultSite/index.html>) and [ASEAN](http://www.aseansec.org/) (<http://www.aseansec.org/>), συζητούν την σκοπιμότητα τέτοιων πλαισίων αξιολόγησης και πιστοποίησης για την επιμόρφωση του εργασιακού τους δυναμικού. (Πιο αναλυτικά υπάρχουν πληροφορίες στην ιστοσελίδα του **Διεθνούς Οργανισμού Εργασίας** http://www.logos-net.net/ilo/150_base/en/quest/qr_16a_1.htm).

Πολύ γνωστά θεσμικά πλαίσια σύμφωνα με τον Διεθνή Οργανισμό Εργασίας είναι αυτό του Ηνωμένου Βασιλείου [National Vocational Qualifications](#) (NVQs), της Σκωτίας [Scottish Vocational Qualifications](#) (SVQs), της Αυστραλίας [Australia's National Training Framework](#) (NTF), της Νέας Ζηλανδίας [New Zealand Qualifications Framework](#) και της Νοτίου Αφρικής [South Africa's National Qualifications Framework](#) (NQF). Επίσης πολλές Ευρωπαϊκές χώρες όπως η Ιρλανδία, η Ολλανδία και οι Σκανδιναβικές χώρες όπως και ορισμένες χώρες στη Νότιο Αμερική συζητούν και αναπτύσσουν στρατηγικές αναγνώρισης και πιστοποίησης ικανοτήτων.

Στη συνέχεια παρουσιάζονται περιληπτικά ορισμένα ολοκληρωμένα εκπαιδευτικά συστήματα κρατών που πρωτοστατούν στην εκπαίδευση ενηλίκων:

Αυστραλία
Αγγλία
Νότιος Αφρική
Νέα Ζηλανδία

Επιπλέον δίνονται πληροφορίες για χώρες, οι οποίες αν και προχωρούν στην συστηματοποίηση της εκπαίδευσης και κατάρτισης ενηλίκων δεν έχουν ένα ολοκληρωμένο σύστημα πιστοποίησης προσόντων.

Φιλανδία
Καναδάς
Γαλλία
Ολλανδία

ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ

Η Αυστραλία έχει διαμορφώσει ένα Εθνικό Σύστημα Προσόντων (AQF: <http://www.aqf.edu.au/aboutaqf.htm>), το οποίο προβλέπει 13 τίτλους πτυχίων και πιστοποιητικών στους τομείς της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης (Τεχνικά Ιδρύματα) και της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (πανεπιστημιακές σπουδές)

Αυτά τα πτυχία που παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα είναι ομαδοποιημένα σύμφωνα με τον εκπαιδευτικό τομέα στον οποίο πιστοποιούνται.

AQF Qualifications by Educational Sector

Schools Sector Accreditation	Vocational Education and Training Sector Accreditation	Higher Education Sector Accreditation
Senior Secondary Certificate of Education	Advanced Diploma Diploma Certificate IV Certificate III Certificate II Certificate I	Doctoral Degree Masters Degree Graduate Diploma Graduate Certificate Bachelor Degree Associate Degree, Advanced Diploma Diploma

Αξίζει να σημειωθεί ότι προγράμματα επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης προωθούνται και διδάσκονται όλο και περισσότερο στην δευτεροβάθμια εκπαίδευση (VET in Schools) χορηγώντας παράλληλα Πιστοποιητικά επιπέδου I - IV ή αναγνωρισμένες διδακτικές μονάδες για την απόκτηση του Πιστοποιητικού Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης. Ορισμένα Πιστοποιητικά επιπέδου I - IV χορηγούνται και από φορείς τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, ενώ εκεί υπάρχει και δυνατότητα επιλογής συγκεκριμένου επαγγελματικού προσανατολισμού για την απόκτηση μεταδευτεροβάθμιου Πιστοποιητικού ή Διπλώματος.

Επιπλέον δίνεται και **βεβαίωση απόκτησης** προσόντων/τίτλων στα πλαίσια του Εθνικού Συστήματος, δηλαδή ένα έγγραφο που πιστοποιεί την αποκτηθείσα μάθηση σε ένα συγκεκριμένο τομέα και το οποίο μπορεί να οδηγήσει στην απόκτηση ενός Τίτλου Σπουδών. Ένα ακόμη σημαντικό στοιχείο του Αυστραλιανού συστήματος είναι η ύπαρξη **Ευέλικτων Εκπαιδευτικών Προσανατολισμών και Επιλογών Κατάρτισης**.

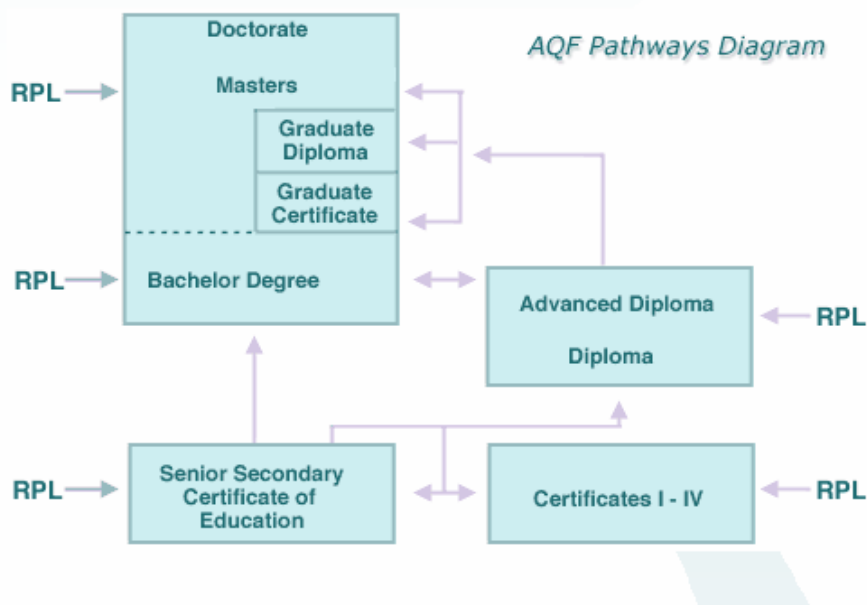
Το Εθνικό Σύστημα Προσόντων/Τίτλων συνδέει τα διαφορετικά Πτυχία των διαφόρων φορέων (κατάρτισης, πιστοποίησης και τριτοβάθμιας ή μη εκπαίδευσης,) και τα εντάσσει σε ένα πλαίσιο μαθησιακών προσανατολισμών σύμφωνα με τις ανάγκες και τον επαγγελματικό προγραμματισμό των ατόμων.

Το Εθνικό Σύστημα Προσόντων επιτρέπει την πιστοποίηση προγραμμάτων από διαφορετικούς τομείς όπως:

- **Προγράμματα Κατάρτισης στα σχολεία**, (κάτι που επιτρέπει σε όλα τα σχολεία της χώρας να προσφέρουν προγράμματα προσαρμοσμένα στις ανάγκες της αγοράς), τα οποία οδηγούν στην απόκτηση του Δευτεροβάθμιου Πιστοποιητικού ή των Πιστοποιητικών Επιπέδου 1-4.
- Το **Συνδυασμό Γνωστικών Αντικειμένων και Μεταφορά Διδακτικών Μονάδων** μεταξύ αναγνωρισμένων φορέων επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, αλλά και

μεταξύ των πανεπιστημίων επιτρέποντας τη μεγαλύτερη δυνατή μεταφορά μονάδων και την πιστοποίηση των προσόντων, και τέλος,

• Την **Αναγνώριση Προηγούμενης Γνώσης (RPL)** με την οποία χορηγούνται/πιστοποιούνται Διδακτικές Μονάδες για την απόκτηση Προσόντων/Τίτλων μέσα από διαδικασίες αξιολόγησης των γνώσεων και των δεξιοτήτων που απέκτησαν τα άτομα κατά τη διάρκεια της γενικότερης εκπαίδευσής τους, της κατάρτισης ή και της εμπειρίας τους.

Αξίζει να σημειωθεί ότι οι Τίτλοι που χορηγούνται στα Ιδρύματα επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης γίνονται όλο και περισσότερο πιο δημοφιλείς με το σκεπτικό της αποκτησης εμπειρίας στον χώρο εργασίας και των καλύτερων προοπτικών απασχόλησης. Έτσι παρατηρείται αυξανόμενη ζήτηση των Εκπαιδευτικών Επιλογών/Τίτλων στην Επαγγελματική Εκπαίδευση αντί των Πανεπιστημιακών.

Επιπλέον το Εθνικό Σύστημα προβλέπει την **Αναγνώριση Προηγούμενης Γνώσης** που πιστοποιεί την γνώση που αποκτήθηκε από:

α) προηγούμενες σπουδές (συμπεριλαμβανομένων και σεμιναρίων σε σχολεία ή κολλέγια, και των προγραμμάτων εκπαίδευσης ενηλίκων ή κατάρτισης στο χώρο δουλειάς), β) εργασιακή εμπειρία (εθελοντική ή αμοιβώμενη) και γ) εμπειρίες από τη ζωή (εθελοντισμός, χόμπυ). Η Προηγούμενη Γνώση πιστοποιείται από αναγνωρισμένους φορείς με την καταβολή διδάκτρων.

Τέλος προβλέπεται ένα **Εθνικό Πλαίσιο Ικανοτήτων** για τον Γραμματισμό και τον Αριθμητισμό των Ενηλίκων (ACTRAC: 1993) το οποίο αναφέρεται σε επικοινωνιακές περιστάσεις σχετικές με τις διάφορες ενφάνσεις της εργασίας ή της ζωής και περιλαμβάνει μια σειρά ικανοτήτων βασικών για την ανάπτυξη και την βελτίωση του εργασιακού δυναμικού.

Αυτό το Πλαίσιο έχει τρεις άξονες

- ❖ έξι συνιστώσες επικοινωνίας (διαδικαστική, τεχνική, προσωπική, συνεργατική, οργανωσιακή και δημόσια)
- ❖ τρία στάδια ανάπτυξης των ικανοτήτων (υποβοηθούμενη, ανεξάρτητη, συνεργατική) και
- ❖ τέσσερις φάσεις κατάκτησης της επίδοσης

Γενικά υπάρχει ένα **Εθνικό Πλαίσιο Κατάρτισης** εγκεκριμένο από τους Υπουργούς Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (Νοέμβριος 1996) το οποίο επιτρέπει:

- ❖ Εθνικά ομοιογενείς διατάξεις πιστοποίησης και μηχανισμούς εξασφάλισης της ποιότητας
- ❖ Εθνικούς Οδηγούς Κατάρτισης για τη διδασκαλία και την αξιολόγηση των προγραμμάτων
- ❖ Εθνικές προδιαγραφές αξιολόγησης

Το *Εθνικό Σύστημα Λογοδοσίας (αναφοράς πεπραγμένων και προόδου του έργου)* (ANTA/DEET: 1995), το οποίο στηρίζεται στο Εθνικό Πλαίσιο που προβλέπει τις έξι πλευρές της επικοινωνίας, υπογραμμίζει επιπλέον τα πέντε επίπεδα ικανότητας σε κάθε τύπο επικοινωνίας (ανάγνωση, γραφή κτλ.). Το Σύστημα αυτό αποτελεί ένα εθνικά αναγνωρισμένο κείμενο που περιγράφει τις δεξιότητες γραμματισμού και αριθμητισμού που είναι απαραίτητες για την επικοινωνία των Αυστραλών πολιτών. Μια Εθνική Επιτροπή Κατάρτισης είναι ο υπεύθυνος φορέας που εγκρίνει τα Εθνικά Πακέτα/οδηγούς Κατάρτισης.

ΑΓΓΛΙΑ

Στην Αγγλία υπάρχει το **Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων** που πιστοποιεί προσόντα και τίτλους εξυπηρετώντας τις ανάγκες των εργοδοτών και των εκπαιδευομένων.

Το QCA² (<http://www.qca.org.uk/qualifications/types/493.html>) είναι μια ανεξάρτητη και αυτοδιοικούμενη αρχή που επιχορηγείται από το Υπουργείο Παιδείας και είναι υπεύθυνη για την δημιουργία του **Εθνικού Αναλυτικού Προγράμματος και του Πλαισίου Αξιολόγησης** (διαγωνισμών, τεστ, κτλ.), ενώ παράλληλα πιστοποιεί και ελέγχει την απόδοση Τίτλων και προσόντων που προσφέρονται από τα κολλέγια και από τους εργασιακούς χώρους.

Επιπλέον αυτή η αρχή είναι υπεύθυνη για την ανάπτυξη ενός πλαισίου προσόντων της εκπαίδευσης ενηλίκων. Το QCA ελέγχει τους φορείς που χορηγούν τα πτυχία GCSE, επιπέδου Α και τα πτυχία επαγγελματικής κατεύθυνσης. Οι συναρμόδιες υπηρεσίες (QCA, ACCAC and CCEA) έχουν αναθεωρήσει και καθιερώσει ένα γενικό πλαίσιο λειτουργίας που ισχύει από το 2004 (*The statutory regulation of external qualifications in England, Wales and Northern Ireland* (2004).

Γενικά το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων εντάσσει τα προσόντα και τους τίτλους σε τρεις κατηγορίες και έξι είδη (από το επίπεδο εισόδου στο επίπεδο 5).

---

² Αυτή η αρχή (QCA) συνεργάζεται και με άλλες υπηρεσίες όπως: Scottish Qualifications Authority (SQA), the Qualifications, Curriculum and Assessment Authority for Wales (ACCAC) και το Council for the Curriculum, Examinations and Assessment in Northern Ireland (CCEA). Άλλες υπηρεσίες είναι το Department for Education and Skills (DfES), the Office for Standards in Education (OSE), the Adult Learning Inspectorate (ALI), και άλλοι οργανισμοί και επαγγελματικά σωματεία όπως, the Teacher Training Agency (TTA), the Learning and Skills Council (LSC), the General Teaching Council (GTC) and the Sector Skills Councils (SSC).

Level of qualification	General	Vocationally related	Occupational
5	higher level qualifications		level 5 NVQ
4			level 4 NVQ
3 advanced	A levels and AVCE	Vocational qualifications	level 3 NVQ
2 intermediate	GCSE grades A*-C		level 2 NVQ
1 foundation	GCSE grades D-G		level 1 NVQ
entry level	certificate of achievement		

Το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων κατατάσσει τους τίτλους σε μια από τις **τρεις κατηγορίες**:

- ❖ Γενική
- ❖ Επαγγελματική
- ❖ Τεχνική/απασχόλησης

Αυτές οι κατηγορίες πιστοποιούν: την επίδοση ανά γνωστικό αντικείμενο, την επίδοση σε μια επαγγελματική κατηγορία, και την επίδοση ικανότητας στο χώρο δουλειάς. Αυτές οι κατηγορίες δεν είναι απόλυτα διακριτές και τα προσόντα/τίτλοι μπορούν να συμπεριλαμβάνουν επιδόσεις από διαφορετικές κατηγορίες. Η διατήρηση ή μη αυτών των κατηγοριών συζητείται ενώ αντιπροτείνεται ένα πλαίσιο που θα περιλαμβάνει παραδείγματα διαφόρων τύπων ικανοτήτων αντί για κατηγορίες. Τα προσόντα του ίδιου επίπεδου δείχνουν τα γενικά αποτελέσματα απόκτησης μιας συγκεκριμένης ικανότητας, και δεν συνεπάγονται τον ίδιο σκοπό, περιεχόμενο ή αποτέλεσμα. Αυτά διαφοροποιούνται ανάλογα με το γνωστικό αντικείμενο.

Το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων συγκεκριμενοποιείται από **περιγραφικούς δείκτες ανά επίπεδο** για καθένα από τα πέντε επίπεδα σπουδών που υπάρχουν. Οι δείκτες των επιπέδων αποτελούν γενικές περιγραφές των μαθησιακών αποτελεσμάτων για κάθε επίπεδο και προσδιορίζουν τις γενικές προδιαγραφές που απαιτούνται για τη χορήγηση όλων των χορηγούμενων τίτλων.

Τέλος το 2000 εκπονήθηκε μια εθνική στρατηγική γραμματισμού και αριθμητισμού ενηλίκων (http://www.dfes.gov.uk/curriculum_literacy/intro/).

Η στρατηγική αυτή περιλαμβάνει α) τις εθνικές προδιαγραφές για τον γραμματισμό και τον αριθμητισμό των ενηλίκων για να εξασφαλίσει τη συνέπεια και τη συνεκτικότητα των μαθησιακών αποτελεσμάτων, β) ένα βασικό Αναλυτικό Πρόγραμμα που αποσαφηνίζει το περιεχόμενο μάθησης για εκπαιδευτές και εκπαιδευόμενους, καθώς και τους τρόπους υλοποίησης αυτών των προδιαγραφών, γ) ένα νέο σύστημα προσόντων/τίτλων για να πιστοποιηθούν οι επιδόσεις απέναντι στις νέες προδιαγραφές και δ) την εξασφάλιση ποιότητας και την ποικιλία μαθησιακών ευκαιριών για να καλυφθούν οι πολλαπλές ανάγκες των εκπαιδευόμενων. Τέλος, συγκεκριμένα αναλυτικά προγράμματα έχουν δημιουργηθεί και δημοσιοποιηθεί για τον γραμματισμό και τον αριθμητισμό.

Οι εθνικές προδιαγραφές για τον γραμματισμό και τον αριθμητισμό ενηλίκων προσδιορίζονται επακριβώς και για τα **τρία επίπεδα**: Επίπεδο εισόδου, Επίπεδο 1 και επίπεδο 2.

Τα Επίπεδα 1 και 2 είναι συνδεδεμένα με τις βασικές δεξιότητες της επικοινωνίας και τις αριθμητικής εφαρμογής και πράξης. Το επίπεδο εισόδου χωρίζεται σε τρία άλλα υπο-επίπεδα: Επίπεδο εισόδου 1, 2 & 3. Το Επίπεδο εισόδου έχει σχεδιαστεί ακριβώς για να πιστοποιεί την σταδιακή πρόοδο των ενηλίκων στα πρώτα στάδια. Αυτός ο διαχωρισμός συνδέεται επίσης με τα επίπεδα δεξιοτήτων του Εθνικού Αναλυτικού προγράμματος 1,2 & 3 σε εθνικό επίπεδο.

Τα τρία επίπεδα εθνικών προδιαγραφών για τον γραμματισμό και τον αριθμητισμό ενηλίκων αντιστοιχούν στους τίτλους που προβλέπονται από το εθνικό πλαίσιο προσόντων (Πίνακας 1).

Table 1. The national qualifications framework

		Key Skills Level 5	National qualifications framework Level 5
		Key Skills Level 4	National qualifications framework Level 4
		Key Skills Level 3	National qualifications framework Level 3
	Literacy/Numeracy Level 2	Key Skills Level 2	National qualifications framework Level 2
National Curriculum Level 5	Literacy/Numeracy Level 1	Key Skills Level 1	National qualifications framework Level 1
National Curriculum Level 4			
National Curriculum Level 3	Literacy/Numeracy Entry 3		Entry Level
National Curriculum Level 2	Literacy/Numeracy Entry 2		
National Curriculum Level 1	Literacy/Numeracy Entry 1		

ΝΟΤΙΟΣ ΑΦΡΙΚΗ

Το μοντέλο της Νοτίου Αφρικής ακολουθεί τις διεθνείς επιταγές εξέλιξης των εκπαιδευτικών συστημάτων για να εξυπηρετήσει τις ανάγκες των σύγχρονων εκπαιδευόμενων. Το νέο προφίλ του εκπαιδευόμενου στον 21ο αιώνα είναι αυτό του (flexible generalist) «**ευέλικτου εκπαιδευόμενου με γενικές/αδρές γνώσεις**» που είναι διατεθειμένος να αντιληφθεί τα ωφέλη της διαβίου μάθησης. Οι ευέλικτοι εκπαιδευόμενοι είναι εξοπλισμένοι με τις απαραίτητες γνώσεις, δεξιότητες, αξίες και μπορούν να προσαρμόζονται σε πολλαπλές αλλαγές καριέρας, ενώ μέσα από την ατομική τους εξέλιξη και ανάπτυξη μπορούν να συμβάλλουν στην κοινωνία. Η μεγάλη αλλαγή στον τρόπο πραγμάτωσης της εκπαίδευσης, έγκειται στο γεγονός ότι τα εκπαιδευτικά συστήματα γίνονται πλέον αντιληπτά όχι ως μέσα εύρεσης μιας συγκεκριμένης εργασίας, αλλά ως μέσα εργασιακής καταλληλότητας – δηλαδή ικανότητας προσαρμογής σε νέα εργασιακά περιβάλλοντα με την ανάπτυξη νέων ικανοτήτων.

Το νέο σύστημα εκπαίδευσης και κατάρτισης θα πρέπει να υποστηρίζει την ιδέα ενός ευκολοπροσάρμοστου εργασιακού δυναμικού.

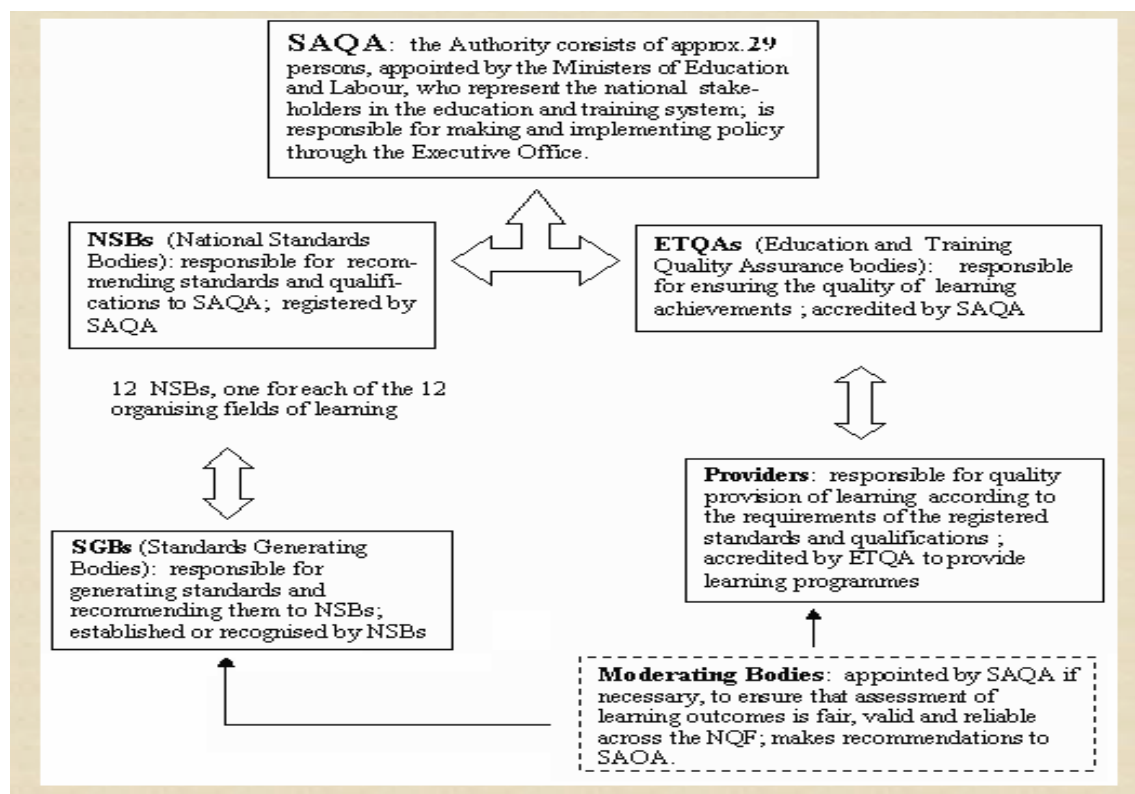

8. What does our NQF look like?

NQF Level	Band	Qualification Type
8	Higher	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Post-doctoral research degrees ▶ Doctorates
7	Education	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Masters degrees ▶ Professional Qualifications
6	and	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Honours degrees
5	Training	<ul style="list-style-type: none"> ▶ National first degrees ▶ Higher diplomas ▶ National diplomas ▶ National certificates
Further Education and Training Certificate (FETC)		
4	Further	National certificates
3	Education	
2	and Training	
General Education and Training Certificate (GETC)		
1	General Education and Training	Grade 9 ABET Level 4 <hr/> National certificates

Το Εθνικό Σύστημα Προσόντων της Νοτίου Αφρικής (<http://www.saqa.org.za/show.asp?main=structure/nqf/overview01.html>) έχει υιοθετήσει ένα πλαίσιο 8 επιπέδων. Το επίπεδο 1 & 8 θεωρούνται ως ανοικτά επίπεδα. Το επίπεδο 1 οδηγεί στην απόκτηση 3 πιστοποιητικών αντίστοιχων επιπέδων Βασικής Εκπαίδευσης & Κατάρτισης Ενηλίκων, καθώς επίσης και στο Πιστοποιητικό Γενικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης. Μια σημαντική παράμετρος του συστήματος είναι ο έλεγχος της Ποιότητας σε κάθε στάδιο της εκπαιδευτικής διαδικασίας.

Το παρακάτω διάγραμμα δείχνει τη δομή που έχει επιλεγεί.

Όπως διαπιστώνουμε υπάρχει η Εθνική Αρχή Πιστοποίησης Προσόντων που διορίζεται από το Υπουργείο Παιδείας και Εργασίας και στην οποία εκπροσωπούνται όλοι οι ενδιαφερόμενοι φορείς.

Επιπλέον υπάρχουν οι εθνικοί φορείς που προτείνουν τις εθνικές προδιαγραφές και την παροχή συγκεκριμένων τίτλων αναγνωρισμένων από την εθνική αρχή. Υπάρχουν οι φορείς που ελέγχουν την ποιότητα της εκπαιδευτικής διαδικασίας και είναι αναγνωρισμένοι από την Εθνική Αρχή. Υπάρχει επίσης μια επιτροπή εργασίας που συστηματοποιεί τις προδιαγραφές και τις προτείνει στους εθνικούς φορείς. Τέλος υπάρχουν οι φορείς υλοποίησης των προγραμμάτων καθώς και οι ελεγκτικοί φορείς .

ΝΕΑ ΖΗΛΑΝΔΙΑ

Από το 1990 η Εθνική Αρχή Προσόντων της Νέας Ζηλανδίας (<http://www.nzqa.govt.nz/framework/>) δημιούργησε το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων κατόπι δημόσιας διαβούλευσης με ειδικούς της εκπαίδευσης και της αγοράς. Το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων οικοδομήθηκε μέσα από μια διαδικασία συναίνεσης και δημόσιου διαλόγου που επιτρέπει την αναπροσαρμογή των δεδομένων σε νέες συνθήκες.

Το πλαίσιο των προσόντων πληρεί όλες τις προδιαγραφές ποιότητας και είναι εθνικά αναγνωρισμένο. Ένας εκπαιδευτικός φορέας θα πρέπει να είναι αναγνωρισμένος από την Εθνική Αρχή για να μπορεί να χορηγεί διδακτικές μονάδες σε συγκεκριμένα θεματικά πεδία σπουδών. Τα Εθνικά Πιστοποιητικά και Διπλώματα είναι ενταγμένα στο εθνικό πλαίσιο. Το NCEA είναι ένας τίτλος που προβλέπεται από το Πλαίσιο. Κάθε εκπαιδευόμενος που αξιολογείται λαμβάνει μια καρτέλα επίδοσης (ROL).

Σε κάθε τίτλο **υπάρχουν 10 επίπεδα**. Τα επίπεδα δεν αντιστοιχούν στα χρόνια σπουδών, αλλά αντανakλούν το περιεχόμενο της μάθησης για κάθε συγκεκριμένο τίτλο. Τα επίπεδα 1-3 αντιστοιχούν περίπου στο επίπεδο του πιστοποιητικού δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και βασικής επαγγελματικής κατάρτισης. Τα επίπεδα 4-6 μ' αυτά της ανώτερης επαγγελματικής κατάρτισης και των επιχειρηματικών προσόντων. Τα επίπεδα 7-10 ισοδυναμούν με ανώτερα προσόντα έως αυτά των πανεπιστημιακών πτυχίων και των μεταπτυχιακών.

Το **πλαίσιο προσόντων** αποτελείται από:

α) τα Εθνικά Πιστοποιητικά, σε όλα τα επίπεδα, αλλά κυρίως στα πρώτα τέσσερα, και β) τα Εθνικά Διπλώματα επιπέδου 5 και πάνω.

10	Doctorates
9	Masters
8	Postgraduate Diplomas and Certificates, Bachelors with Honours
7	Bachelors Degrees, Graduate Diplomas
6	Diplomas
5	
4	
3	Certificates
2	
1	

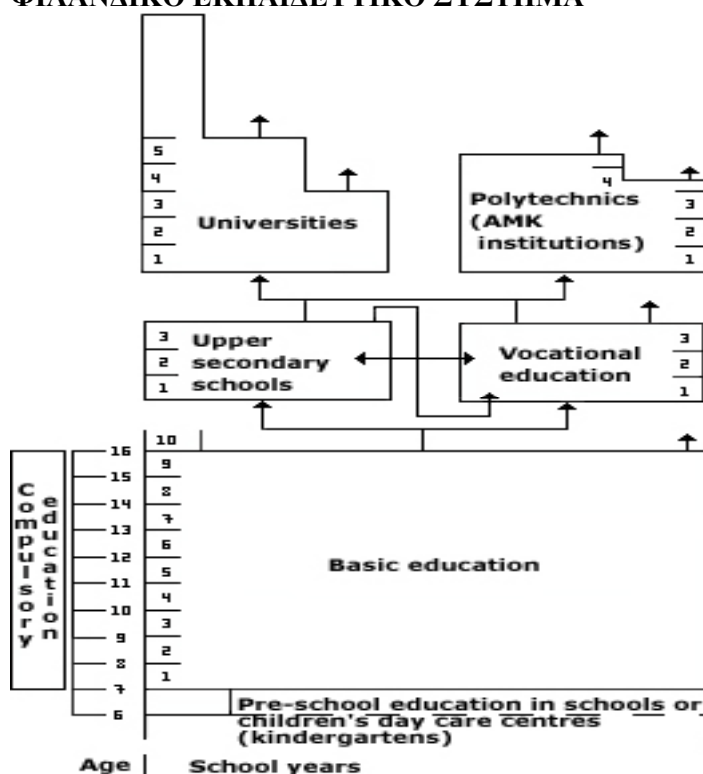
Η Αξιολόγηση των προσόντων μπορεί να πραγματοποιηθεί από έναν αναγνωρισμένο εκπαιδευτικό φορέα (σχολείο, ιδιωτικό ή κρατικό φορέα κατάρτισης, πανεπιστήμιο) ή από

έναν ειδικά αναγνωρισμένο αξιολογητή. Η αξιολογητική διαδικασία προβλέπει μια μεγάλη ποικιλία αποδεικτικών για να πιστοποιηθεί η επίδοση του εκπαιδευόμενου απέναντι στις προδιαγραφές της θεματικής ενότητας. Εκτός από τα παραδοσιακά τεστ, πρότζεκτ, κτλ. ένα αξιολογητής μπορεί να χρησιμοποιήσει αποδεικτικά ικανοτήτων προηγούμενων επιτευγμάτων ή αποδεικτικά από τον εργασιακό χώρο και την επίδοση του εκπαιδευόμενου σε αυτόν.

Τέλος, μια σημαντική αρχή του πλαισίου Προσόντων είναι ότι αναγνωρίζονται και πιστοποιούνται οι δεξιότητες και οι γνώσεις που έχουν αποκτηθεί έξω από την επίσημη εκπαίδευση ή κατάρτιση.

ΦΙΛΑΝΔΙΑ

ΦΙΛΑΝΔΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

Στη Φιλανδία (<http://www.oph.fi/english/frontpage.asp?path=447>) υπάρχει ένας δυνατός τομέας επαγγελματικής εκπαίδευσης μέσα από τα Πολυτεχνεία και το Ανοιχτό Πανεπιστήμιο. Υπάρχει επίσης και τριτοβάθμιος τομέας δια βίου εκπαίδευσης που υλοποιείται μέσα στα κέντρα συνεχιζόμενης εκπαίδευσης των πανεπιστημίων που διδάσκουν μαθήματα επαγγελματικής κατεύθυνσης για απόφοιτους Πανεπιστημίων ή Πολυτεχνείων. Ωστόσο **δεν υπάρχει ένα ολοκληρωμένο εθνικό σύστημα προσόντων/τίτλων** και αναγνώρισης προηγούμενης γνώσης.

Το Υπουργείο Παιδείας είναι υπεύθυνο για τον βραχυπρόθεσμο και μακροπρόθεσμο εκπαιδευτικό σχεδιασμό (μέχρι το 2015). Το Φιλανδικό μοντέλο δίνει μεγάλη έμφαση στην ποιότητα της εκπαίδευσης και την δυνατότητα πρόσβασης σε αυτή. Επιπλέον μια από τις προτεραιότητες της Φιλανδικής κοινωνίας είναι η δημιουργία της κοινωνίας της πληροφορίας με την κατάλληλη υποδομή, την απόκτηση ευέλικτων ικανοτήτων και η περαιτέρω ανάπτυξη της εκπαίδευσης και της έρευνας.

Επιπλέον η Φιλανδική Εθνική Επιτροπή Εκπαίδευσης (NBE) διαδραματίζει επίσης σημαντικό ρόλο στο σχεδιασμό της εκπαίδευσης, αν και είναι κυρίως υπεύθυνη για το σχεδιασμό των αναλυτικών προγραμμάτων. Επιπλέον έχουν αναπτυχθεί σημαντικοί μηχανισμοί συλλογής πληροφοριών που **υποβοηθούν** τον εκπαιδευτικό προγραμματισμό. Ένα σημαντικό εργαλείο είναι το στατιστικό μοντέλο που προβλέπει τις μελλοντικές ανάγκες για **θέσεις** στην επαγγελματική εκπαίδευση και την κατάρτιση. Επιπλέον υπάρχει το πρόγραμμα OSENNΑ, το οποίο διερευνά τις ποιοτικές ανάγκες των εκπαιδευόμενων και το OPEPRO που μελετά τα προσόντα που θα πρέπει να έχουν οι μελλοντικοί εκπαιδευτικοί.

Τέλος, η τοπική/νομαρχιακή αυτοδιοίκηση είναι υπεύθυνη για την εκπαίδευση. Στη Φιλανδία κάθε τοπική αρχή είναι υποχρεωμένη να παρέχει βασική εκπαίδευση σε όλα τα παιδιά έχοντας τη δυνατότητα λειτουργίας ιδρυμάτων δευτεροβάθμιας/επαγγελματικής/πολυτεχνικής/πανεπιστημιακής εκπαίδευσης και εκπαίδευσης ενηλίκων.

Στις τελευταίες δεκαετίες η εκπαίδευση ενηλίκων κατέχει όλο και πιο σημαντική θέση στον εκπαιδευτικό σχεδιασμό και στην πολιτική. Η δεκαετία του 1980 ήταν σημαντική στην ανάπτυξη της επαγγελματικής εκπαίδευσης ενηλίκων. Στη δεκαετία του 1990 οι παγκόσμιες αλλαγές στην αγορά εργασίας μετέβαλλαν και τις προδιαγραφές στον εργασιακό χώρο. Έτσι η δια βίου εκπαίδευση είναι σημαντικός παράγοντας στην κατάρτιση της εκπαιδευτικής πολιτικής.

Η εκπαίδευση ενηλίκων παρέχεται σε 1,000 και πλέον εκπαιδευτικούς φορείς. Η πλειοψηφία αυτών παρέχει εκπαιδευτικά προγράμματα και για νέους. Η εκπαίδευση ενηλίκων υλοποιείται στα πανεπιστήμια, στα πολυτεχνεία, στα επαγγελματικά ιδρύματα, στα κέντρα επαγγελματικής εκπαίδευσης ενηλίκων, στα ινστιτούτα εργαζομένων, στα γυμνάσια, στα θερινά πανεπιστημιακά τμήματα, στα μουσικά κολλέγια κτλ. Μια ειδική μορφή εκπαίδευσης ενηλίκων είναι η επαγγελματική κατάρτιση ενηλίκων όπου επιχειρείται η εξειδικευμένη κατάρτιση των ανέργων ή των εργαζομένων σε κίνδυνο πάνω σε κάποια εργασία. Αυτά προγράμματα παρέχονται από αναγνωρισμένα ιδρύματα ή φορείς.

Οι ενήλικες έχουν τη δυνατότητα να παρακολουθήσουν προγράμματα που οδηγούν στην απόκτηση αρχικών προσόντων με δυνατότητα πιστοποίησης (πχ. στο Ανοικτό Πανεπιστήμιο) ή προπαρασκευαστικής κατάρτισης με εξετάσεις απόκτησης ικανοτήτων. Μια σημαντική πλευρά της **εκπαίδευσης ενηλίκων** είναι η συμπληρωματική κατάρτιση με σκοπό τον εκσυγχρονισμό, τη διεύρυνση και την εμπέδωση **βασικών επαγγελματικών ικανοτήτων**. Ωστόσο λειτουργούν και άλλα προγράμματα κοινωνικών σπουδών ακόμη και προγράμματα με καθαρά ψυχαγωγικό, εγκυκλοπαιδικό χαρακτήρα.

Περίπου ένα εκατομμύριο εκπαιδευόμενων παίρνουν μέρος στην εκπαίδευση ενηλίκων στη Φιλανδία που αντιστοιχούν σε περίπου 10 εκατομμύρια διδακτικές ώρες. Η εκπαίδευση ενηλίκων χορηγεί πιστοποιητικά, που είναι δωρεάν, ενώ υπάρχουν και προγράμματα που απαιτούν την καταβολή διδάκτρων. Η πλειοψηφία των ατόμων που συμμετέχουν στην εκπαίδευση ενηλίκων είναι παράλληλα εργαζόμενοι, γι' αυτό το λόγο υπάρχουν ευκαιρίες για ανεξάρτητη μελέτη ή εξ' αποστάσεως εκπαίδευση. Η συμβατική παράδοση στην τάξη γίνεται κυρίως τα Σαββατοκύριακα ή σε εντατικά σεμινάρια στις διακοπές. Η ανάπτυξη της τεχνολογίας έχει διευκολύνει την χωροχρονικά ανεξάρτητη μελέτη. Ο στόχος της Εθνικής Στρατηγικής της Κοινωνίας της Πληροφορίας είναι να εξασφαλίσει ίσες ευκαιρίες για όλους τους πολίτες και την πρόσβαση στις νέες τεχνολογίες. Αυτό σημαίνει ότι οι πολίτες θα πρέπει να ενημερωθούν στη χρήση των νέων τεχνολογιών, να έχουν πρόσβαση στην υποδομή των νέων τεχνολογιών και να έχουν διαθέσιμα νέα μοντέλα μελέτης.

ΚΑΝΑΔΑΣ

Στον Καναδά (http://www.logos-net.net/ilo/150_base/en/quest/qr_16a_1.htm), οι Πολιτείες και οι διάφορες Επικράτειες είναι υπεύθυνες για την παροχή της μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, ενώ υπάρχουν τοπικοί νόμοι που προσδιορίζουν το πλαίσιο λειτουργίας των εκπαιδευτικών φορέων (<http://www.cicic.ca/factsheets/factsheet5en.stm>). Σε κάθε Επικράτεια υπάρχουν μηχανισμοί εγγύησης και διασφάλισης ποιότητας που λειτουργούν συνδυαστικά για τον έλεγχο των εκπαιδευτικών οργανισμών.

Status of Canadian Postsecondary Institutions

Credential Status and Institutional Title	Community Status	Recognition Status ¹	Credentials Issued ²	Government Funding
Degree-granting				
- University - University College - College - College Institute of Technology and Advanced Learning - Institute	Public	Recognized	Degrees Diplomas Certificates	Yes
- University - University College - College - Institute	Private	Recognized Non-recognized	Degrees Diplomas Certificates	Some institutions receive funding.
Non-degree-granting				
- College - Community College - College of Applied Arts & Technology - College Institute of Technology and Advanced Learning - Institute - Regional College - Centre - School - Cégep	Public	Recognized	Diplomas Certificates Attestations	Yes
- College - School - Academy - Institute	Private	Recognized Non-recognized licensed Non-recognized registered Non-licensed Non-registered	Diplomas Certificates	No

Υπάρχουν ιδιωτικοί και δημόσιοι εκπαιδευτικοί οργανισμοί. Κατά την κριτική αναθεώρηση των φορέων σημαντικό ρόλο παίζει η θέση του κάθε ιδρύματος και η ποικιλία των μηχανισμών ελέγχου ποιότητας που εφαρμόζονται. Τα δημόσια εκπαιδευτικά ιδρύματα έχουν τη δυνατότητα παροχής αναγνωρισμένων διπλωμάτων και πιστοποιητικών σύμφωνα με συγκεκριμένη νομοθεσία, ενώ μόνο λίγα ιδιωτικά έχουν αυτή τη δυνατότητα.

Οι μηχανισμοί διασφάλισης και ελέγχου της ποιότητας των προσόντων³ καλύπτουν όλο το φάσμα του εκπαιδευτικού προγραμματισμού και αφορούν:

α) στην θεσμοθέτηση συγκεκριμένου νομικού πλαισίου και των προϋποθέσεων άδειας λειτουργίας και αναγνώρισης εκπαιδευτικών φορέων, καθώς επίσης και

³ Υπάρχουν πολλοί εθνικοί οργανισμοί και σωματεία που ελέγχουν και εξασφαλίζουν την ποιότητα των προγραμμάτων της μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης όπως: [Association of Universities and Colleges of Canada](#), the [Association of Canadian Community Colleges](#) (ACCC) και [Association of Accrediting Agencies of Canada](#) (AAAC).

θεσμοθέτησης συγκεκριμένων διαδικασιών εσωτερικής και εξωτερικής αξιολόγησης των φορέων.

β) στους Διακανονισμούς Πιστοποίησης και αναγνώρισης διδακτικών μονάδων μεταξύ ιδρυμάτων που έχουν τη δυνατότητα χορήγησης τίτλων και αυτών που δεν έχουν.

γ) στη Μεταφορά Διδακτικών Μονάδων και το συνδυασμό πτυχίων. Το πρώτο αφορά στην ισοδύναμη σύγκριση προγραμμάτων και την αμοιβαία αναγνώριση και μεταφορά των μονάδων μεταξύ των των ιδρυμάτων. Το δεύτερο αφορά στις επίσημες συμφωνίες μεταξύ των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων για την αμοιβαία αναγνώριση προγραμμάτων και πιστοποίησης μονάδων.

και δ) στην Πιστοποίηση Επαγγελματικών Προγραμμάτων. Οι Καναδοί εθνικοί και τοπικοί επαγγελματικοί φορείς (πχ. επαγγελματικοί σύλλογοι των αρχιτεκτόνων, νοσοκόμων, μηχανικών, κτλ.), συμμετέχουν στη δημιουργία και αναθεώρηση των προδιαγραφών των αναλυτικών προγραμμάτων της μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και διερευνούν συνολικά τα επαγγελματικά θέματα που απασχολούν τους εκπαιδευόμενους στην άσκηση κάποιου συγκεκριμένου επαγγέλματος. Αυτή η διαδικασία αναθεώρησης οδηγεί στην επαγγελματική πιστοποίηση συγκεκριμένων προγραμμάτων.

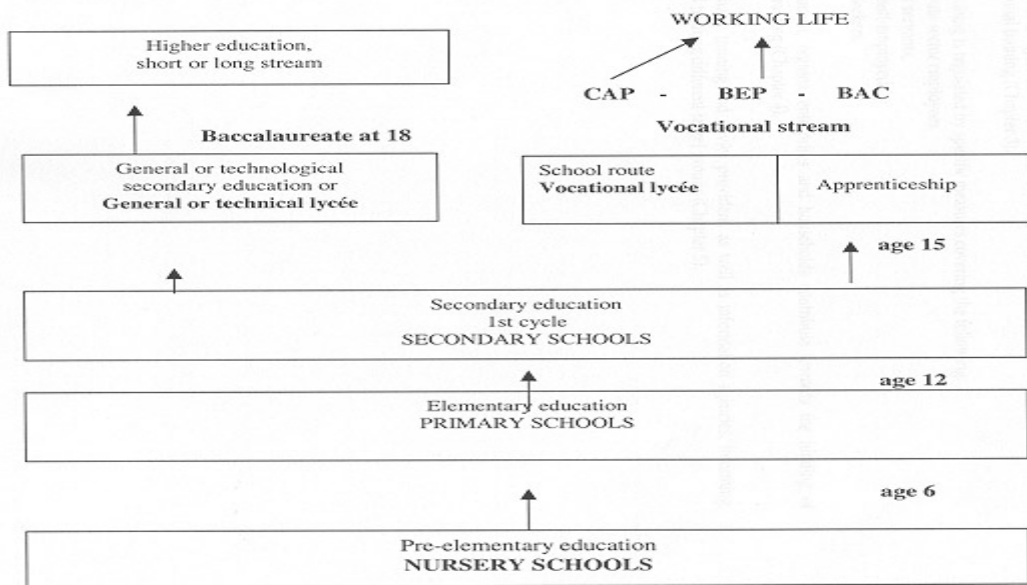
Ο Καναδάς δεν έχει ένα εθνικό σύστημα πιστοποίησης. Η πιστοποίηση παρέχεται από επαγγελματικούς οργανισμούς που αξιολογούν πανεπιστημιακά ή κολλεγιακά προγράμματα. Επιπλέον η πιστοποίηση παρέχεται από την κυβέρνηση για την επικύρωση αδειών σε οργανισμούς κατάρτισης του ιδιωτικού τομέα.

ΓΑΛΛΙΑ

Ο στόχος του Γαλλικού Εκπαιδευτικού Συστήματος και του Συστήματος Κατάρτισης (http://www.logos-net.net/ilo/150_base/en/init/fra_1.htm) είναι να παρέχει ίσες ευκαιρίες μόρφωσης για όλα τα παιδιά και τους ενήλικες. Το εθνικό σύστημα παιδείας είναι δωρεάν, ενώ οι ιδιωτικοί φορείς δέχονται επιχορηγήσεις. Το Υπουργείο Παιδείας είναι υπεύθυνο για την οργάνωση της εκπαίδευσης σε τρία επίπεδα (*degrés-cycles*):

THE FRENCH EDUCATION SYSTEM

Diagram 1

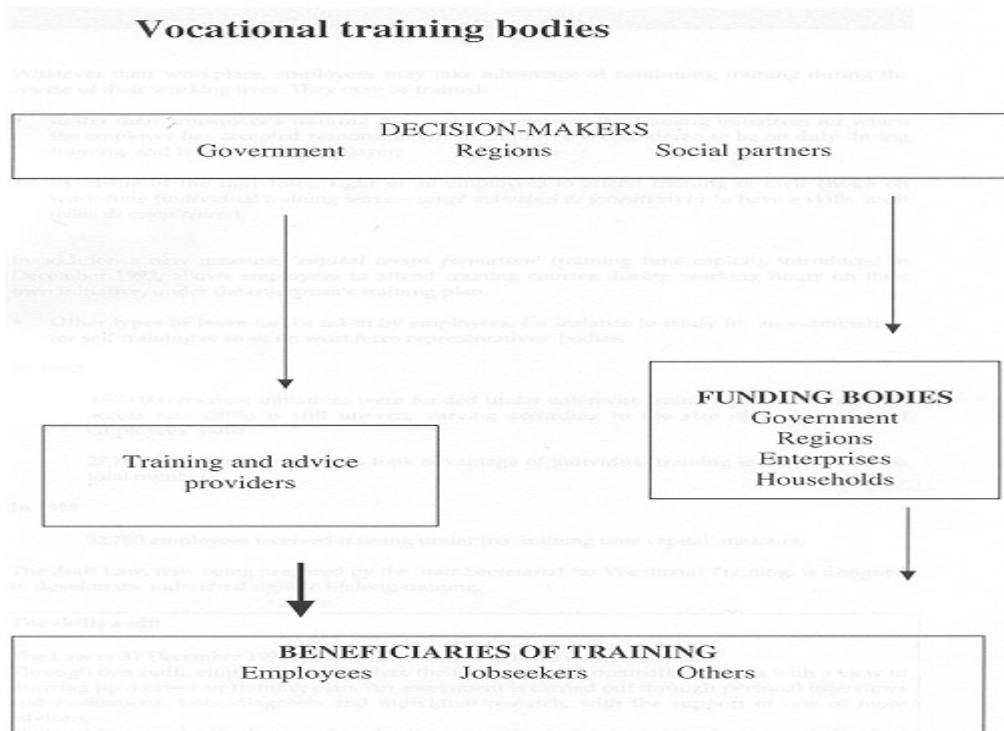

Η ανάπτυξη των επαγγελματικών και τεχνολογικών προγραμμάτων στην τριτοβάθμια εκπαίδευση τα τελευταία 10 χρόνια έχει επιφέρει την σημαντική αύξηση των εγγραφών σε αυτά. Ενώ δίνεται η ευκαιρία στους φοιτητές να ολοκληρώσουν συγκεκριμένα μαθήματα μέσα από πρακτικές ασκήσεις στο χώρο δουλειάς. Γενικά στη Γαλλία έχει αναπτυχθεί ένα ισχυρό επαγγελματικό και τεχνικό τομέας για τους μαθητές/σπουδαστές μέσα από α) την αρχική επαγγελματική κατάρτιση στο σχολείο, β) το σύστημα επαγγελματικής μαθητείας ή εργασίας με συμβόλαιο που απευθύνεται σε άτομα από 16-25 ετών, γ) και το σύστημα μεικτών συμβολαίων εργασίας. Οι περιφερειακές αυτοδιοικήσεις παίζουν ενεργό ρόλο στο σύστημα επαγγελματικής απασχόλησης των νέων.

Επιπλέον υπάρχει μέριμνα για την διαρκή κατάρτιση των ενηλίκων. Η κυβέρνηση, οι επιχειρήσεις και οι κοινωνικοί φορείς διαμορφώνουν την πολιτική για την κατάρτιση ενηλίκων (των ιδιωτικών υπαλλήλων, των δημοσίων υπαλλήλων, των αυτοαπασχολούμενων και των ανέργων). Το σύστημα επιχορηγείται από το κράτος και τον ιδιωτικό τομέα. Ενώ υπάρχουν πληθώρα φορέων που παρέχουν προγράμματα κατάρτισης, και πληροφόρηση και τα οποία αξιολογούν την παρεχόμενη γνώση.

Diagram 2

Επιπλέον, υπάρχουν δημόσιοι και ημι-δημόσιοι φορείς κατάρτισης αλλά και άλλοι που αξιολογούν την απόκτηση δεξιοτήτων. Στο σύνολό τους αυτοί οι φορείς θα πρέπει να είναι αναγνωρισμένοι και να εφαρμόζουν έναν συγκεκριμένο κώδικα δεοντολογίας και μεθοδολογίας.

Γενικά είναι παραδεκτό στους διεθνείς οργανισμούς ότι η Γαλλία έχει το πιο αναπτυγμένο σύστημα αξιολόγησης και αναγνώρισης δεξιοτήτων, σαν αποτέλεσμα της κρατικής νομοθεσίας και της οικονομικής στήριξης της Δια Βίου εκπαίδευσης, αλλά και των ιδιωτικών πρωτοβουλιών. Υπάρχουν περίπου 700 αναγνωρισμένα ινστιτούτα/κέντρα (*centres de bilan*) αξιολόγησης δεξιοτήτων. Λόγω όμως της πληθώρας και της πολυμορφίας αυτών των κέντρων η μεθοδολογία αξιολόγησης διαφοροποιείται σημαντικά, καθώς **δεν υπάρχει ένα εθνικά προσδιορισμένο πλαίσιο προσόντων**. Η υπάρχουσα νομοθεσία και τα Αναλυτικά Προγράμματα δίνουν μόνο πολύ γενικές κατευθύνσεις για την Δια Βίου μάθηση και την κατάρτιση. Ενώ αναγνωρίζονται μόνο οι δεξιότητες που πιστοποιούνται μέσα από πιστοποιητικά ή διπλώματα και όχι αυτές που αποκτιούνται μέσα από μη-επίσημες μορφές εκπαίδευσης.

ΟΛΛΑΝΔΙΑ

Τον Ιανουάριου του 1996 θεσμοθετήθηκε ένα νέο πλαίσιο για την Εκπαίδευση Ενηλίκων και για την Επαγγελματική Κατάρτιση (http://www.logos-net.net/ilo/150_base/en/quest/qr_16a_1.htm) προκειμένου να υπάρχει μια ολοκληρωμένη εκπαιδευτική πολιτική στην Ολλανδία. Τα προγράμματα εκπαίδευσης ενηλίκων και επαγγελματικής κατάρτισης παρέχονται τώρα από 46 αναγνωρισμένα Τοπικά Εκπαιδευτικά

Κέντρα (ROCs)⁴. Αυτά τα Κέντρα παρέχουν μια μεγάλη ποικιλία εκπαιδευτικών προγραμμάτων και προγραμμάτων κατάρτισης που προήλθαν από την συγχώνευση εκατοντάδων άλλων φορέων. Επιπλέον υπάρχουν και άλλα 13 εξειδικευμένα επαγγελματικά ιδρύματα κατάρτισης. Τα υπάρχοντα επαγγελματικά προγράμματα στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση είναι τώρα ενταγμένα στον τομέα δευτεροβάθμιας επαγγελματικής εκπαίδευσης.

Ο καθορισμός των προδιαγραφών απόκτησης των προσόντων είναι κοινή ευθύνη των διάφορων κοινωνικών φορέων και των εθνικών επαγγελματικών φορέων. Οι προδιαγραφές απόκτησης προσόντων και η κατηγοριοποίηση των τίτλων των διαφορετικών προγραμμάτων σπουδών αναπτύσσονται και σχεδιάζονται σε εθνικό επίπεδο.

Η ανάπτυξη και η οργάνωση προγραμμάτων κατάρτισης⁵ είναι στο πεδίο ευθύνης των ROCs. Ωστόσο ακόμη **δεν έχει δημιουργηθεί ένα εθνικό πλαίσιο προσόντων** που να διασφαλίζει τη συνοχή των προγραμμάτων επαγγελματικής κατάρτισης, αν και κάτι τέτοιο προβλέπεται ρητά από την πρόσφατα θεσπισμένη νομοθεσία. Η κατάρτιση και τα χαρακτηριστικά αυτού του πλαισίου είναι κάτι που δεν έχει αποφασιστεί ακόμη.

Το Ολλανδικό μοντέλο, δίνει έμφαση στην συνεχιζόμενη επαγγελματική εκπαίδευση με την λειτουργία περίπου 500 διαφορετικών προγραμμάτων κατάρτισης μέσα στην δευτεροβάθμια εκπαίδευση επαγγελματική, ενώ η κατάρτιση των εργαζομένων είναι ευθύνη των κοινωνικών φορέων. Το Υπουργείο Παιδείας κάθε χρόνο αξιολογεί το περιεχόμενο σπουδών, τους διαγωνισμούς σε μια σειρά προγραμμάτων διαφόρων παιδευτικών ιδρυμάτων. Η σχετική νομοθεσία της εκπαίδευσης ενηλίκων ελέγχει μέσα από ανεξάρτητη και εξωτερική αξιολογητική διαδικασία την ποιότητα των προγραμμάτων, τις μαθησιακές προδιαγραφές και τους στόχους, καθώς επίσης και την κοινωνική αξία των Πιστοποιητικών, ενώ αξιώνει από τα εκπαιδευτικά ιδρύματα την καθιέρωση συστημάτων ελέγχου ποιότητας.

Η νομοθεσία προβλέπει μια σειρά από ρήτρες που επιτρέπουν στην Κυβέρνηση να καθοδηγεί και να ελέγχει την ποιότητα. Αυτές είναι η δομή των πιστοποιητικών και οι προδιαγραφές επιδόσεων, οι εξετάσεις και η εξωτερική νομοθεσία, το διδακτικό συμβόλαιο μεταξύ ιδρυμάτων και συμμετεχόντων, πληροφορίες σχετικά με την είσοδο, πρόοδο και έξοδο των συμμετεχόντων από το πρόγραμμα, ένα σύστημα διασφάλισης και εξακρίβωσης ποιότητας και επίβλεψη από το Υπουργείο Παιδείας. Επιπλέον προβλέπεται μια αυστηρά προσδιορισμένη διαδικασία αναφοράς πεπραγμένων για τη διασφάλιση της διαφάνειας. Τα Κολλέγια καταθέτουν γραπτώς τις εκθέσεις ποιότητας στην Κυβέρνηση και στο Υπουργείο Παιδείας. Τα κυβερνητικά όργανα διατηρούν το δικαίωμα να καταργήσουν προγράμματα και να διακόψουν τη λειτουργία των Κολλεγίων όταν αυτά δεν ικανοποιούν τα κριτήρια ποιότητας και τις προδιαγραφές. Γενικά το περιεχόμενο των προγραμμάτων είναι τέτοιο που ανταποκρίνεται στις ανάγκες της αγοράς, των επιχειρήσεων, της κυβέρνησης και της εκπαίδευσης και στηρίζεται στη συναίνεση όλων των εταίρων μέσα από διαδικασίες δημόσιας διαβούλευσης.

---

⁴ Οι οργανισμοί (ROCs) αυτοί έχουν μεγάλο βαθμό αυτονομίας και προσφέρουν προγράμματα κατάρτισης, και επαγγελματικού προσανατολισμού καθώς και επεξεργάζονται τις εθνικές προδιαγραφές επιδόσεων. Παράλληλα συνεργάζονται στενά με τους φορείς της αγοράς.

⁵ Από τον Ιανουάριο του 1997 υπάρχουν τέσσερις τύποι προγραμμάτων κατάρτισης: α) Συνεχιζόμενη γενική εκπαίδευση ενηλίκων (VAVO), β) προγράμματα κατάρτισης με γενικούς κοινωνικούς στόχους, γ) προγράμματα κατάρτισης στα Ολλανδικά σε δεύτερη γλώσσα, δ) προγράμματα κοινωνικής κατάρτισης.

RESOURCES

EU

- DG Education and Culture: [2003 analysis of the implementation of lifelong learning strategies in EU-15 and EFTA Member States \[FR\] \[DE\]](#) (December 2003)
- DG Education and Culture: [2003 analysis of the implementation of lifelong learning strategies in new member States \[FR\] \[DE\]](#) (December 2003)
- DG Education and Culture: [National reports on implementation of lifelong learning strategies](#) (December 2003)
- DG Education and Culture: [Commission Communication - Making a European Area of Lifelong Learning a Reality- COM \(2001\) 678 \[FR\] \[DE\]](#)
- Commission: [Press release on the Communication - Making a European Area of Lifelong Learning a Reality](#) (21 november 2001) [FR] [DE]
- DG Education and Culture: [Staff Working Document Lifelong learning practice and indicators \[FR\] \[DE\]](#)
- DG Education and Culture: [Summary and analysis of the feedback from civil society on the Commission's Memorandum on lifelong learning](#) (November 2001) [FR] [DE]
- DG Education and Culture: [Feedback from european social partners on the Commission's Memorandum on lifelong learning](#) (November 2001) [FR] [DE]
- DG Education and Culture: [European Report On Quality Indicators of Lifelong Learning - Fifteen quality indicators](#)
- Eurlex: [Council Resolution on lifelong learning](#) (27 June 2002) [FR] [DE]
- European Parliament: [Report on the Commission communication on Making a European Area of Lifelong Learning a Reality \[FR\] \[DE\]](#) Rapporteur: Kathleen VAN BREMPT
- European Parliament: [Report on the Commission Memorandum on Lifelong Learning \[FR\] \[DE\]](#) Rapporteur: Kathleen VAN BREMPT
- Economic and Social Committee: [Opinion on the Memorandum on Lifelong Learning \[FR\] \[DE\]](#)
- Committee of the regions: [Opinion on the Memorandum on Lifelong Learning \[FR\] \[DE\]](#)
- CEDEFOP: [Getting to work on lifelong learning](#) (April 2004)
- CEDEFOP: [Review of Member State and EEA Country Reports on the Memorandum on Lifelong Learning](#) (October 2001) [FR] [DE]
- CEDEFOP: [Lifelong Learning biography: a European VET perspective](#)

- CEDEFOP: [Scenarios and strategies for vocational education and lifelong learning in Europe](#)
- Eurostat: [Measuring lifelong learning \[FR\] \[DE\]](#)
- Eurostat: [Seminar of the Committee on Statistics in the Economic and Social Spheres on measuring lifelong learning: final proceedings \[FR\] \[DE\] \(June 2001\)](#)
- European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions: [Learning and training for work in the knowledge society](#)
- European Agency for Safety and Health at Work: [Learning about occupational safety and health](#)

International Organisations

- International Labour Office: [Learning and training for work in the knowledge society](#)

Governments

- Finland: [National report on the national consultation about the EC memorandum on lifelong learning](#)
- Germany: [National report on the national consultation about the EC memorandum on lifelong learning \[DE\]](#)
- Greece: [National report on the national consultation about the EC memorandum on lifelong learning](#)
- France: [Rapport national sur le processus de consultation relatif au memorandum sur l'éducation et la formation tout au long de la vie](#)
- Ireland: [National report on the national consultation about the EC memorandum on lifelong learning](#)
- Netherlands: [Draft national report on the national consultation about on lifelong learning](#)
- United-Kingdom: [National report on the national consultation about the EC memorandum on lifelong learning](#)

ADULT EDUCATION - BIBLIOGRAPHY

- Kalantzis, Mary, Gella Varnarva-Skoura and Bill Cope (eds), *Learning for the Future: New Worlds, New Literacies, New Learning, New People*, Common Ground, Melbourne, 2002, 255pp.
- Cope, Bill and Mary Kalantzis (eds), *Multiliteracies: Literacy Learning and the Design of Social Futures*, Routledge, London, 2000, 350pp.
- Kalantzis, Mary and Bill Cope, *Pedagogical Frameworks: From Theory to Classroom Practice*, Centre for Innovatory Programmes in Education, Aristotle University of Thessaloniki, Athens, 1999, 187pp.
- Cope, Bill and Mary Kalantzis, *Productive Diversity: A New, Australian Approach to Work and Management*, Pluto Press, Sydney, 1997, 310pp.
- Kalantzis, Mary, Bill Cope and Diana Slade, *Minority Languages and Dominant Culture: Issues of Education, Assessment and Social Equity*, The Falmer Press, London, 1989, 223pp.